

KIRJANDUS

6. klass

(70 tundi)

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
Lugemine Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine. Lugemise eesmärgistamine. Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine. Eesmärgistatud ülelugemine. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine. Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Lugemisirõõm.	Lugemine 1) On lugenud läbi vähemalt kolm eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; 2) Loeb ladusalt ja ilmekalt; 3) Väärtustab ilukirjanduse lugemist; 4) Oskab tutvustada loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõnelda oma lugemiselamustest ja -kogemustest
Jutustamine 1) Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktidejärgi. 2) Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil. 3) Aheljutustamine. 4) Loo ümberjutustamine uute	Jutustamine Õpilane: 1) Jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade abil; 2) Jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; 3) Jutustab piltteksti põhjal. <u>Teksti mõistmine, tõlgendamine ja analüüs:</u>

tegelaste ja sündmuste lisamisega. 5) Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine. 6) Jutustamine piltteksti (foto, illustratsioon, karikatuur, koomiks) põhjal. 7) Fantaasialoo jutustamine <u>Teksti mõistmine, tõlgendamine ja analüüs.</u> 1) Teksti kui terviku mõistmine. Mälu- ehk faktiküsimuste ja loovküsimuste koostamine. Küsimustele vastamine tsitaadiga (tekstilõigu või fraasiga), teksti järgi oma sõnadega ning peast. Teksti kavastamine: kavapunktid küsi- ja väitlauset ning märksõnadena. Lõikude kesksete mõtete otsimine ja peamõtte sõnastamine. 2) Teksti teema ja peamõtte sõnastamine. Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle. 3) Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. 4) Illustratiivsete näidete (nt tsitaadid, iseloomulikud detailid) otsimine tekstist. 5) Detailide kirjeldamine. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal. 6) Loetu põhjal järelduste tegemine.	Õpilane: 1) Koostab teksti kohta eri liiki küsimusi; 2) Vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega; 3) Oskab koostada teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu; 4) Järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha; 5) Kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalinormidest, ning võrdleb ennast mõne tegelasega; 6) Leiab lõigukesksed mõtted ja sõnastab peamõtte; 7) Arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, validessobivaid näiteid nii tekstist kui ka igapäevaelust; 8) Otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse; 9) Tunneb ära ja kasutab tekstides tuntumaid kõnekujundeid; 10) Seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude tähendust; 11) Mõtestab luuletuse tähendust, tuginedes enda elamustele ja kogemustele; 12) Seletab õpitud kõnekujundeid, rahvalaulu, muistendi ja muinasjutu olemust oma sõnadega.
---	---

Oma mõtete, tundmuste ning lugemismuljete sõnastamine. 7) Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine. 8) Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine. 9) Teose sündmustiku ning tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga. 10) Tegelasrühmad. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendusteed. 11) Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. 12) Mõisted:epiteet, võrdlus, vanasõna, kõnekäänd, muinasjutt, muistend, algriim. 13) Epiteedi ja võrdluse äratundmine ning kasutamine. 14) Valmi mõistukõnest arusaamine. 15) Lihtsamate sümbolite seletamine. Tegelaskõne varjatud tähenduse mõistmine. 16) Kõnekäändude ja vanasõnade olemus, nende tähenduse seletamine, selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega. 17) Riimide leidmine ja loomine. Luuletuse koostamine.	

Esinemine ja omalooming	Esinemine ja omalooming
1) Õige sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. 2) Luuleteksti esitamine peast. 3) Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina). 4) Rollimäng, rolliteksti esitamine. Omalooming. Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid: 5) Jutuke vanasõnade või kõnekäändude põhjal, algustähekordustega naljalugu, luuletus etteantud riimide põhjal või iseseisvalt samasisuline jutt luuletuse põhjal; 6) Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje detailid, hinnang. Esem, olendi, inimese, tegevuskoha kirjeldamine. 7) Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine. 8) Jutustamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslikjärgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.	Õpilane: 1) Kirjutab erineva pikkusega erižanrilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavas ja jutustavas vormis. 2) Esitab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotledes esituse ladusust ja selgust ning tekstitäpsust.

Lõiming ajalooga: (Minu juured. Seos mineviku, oleviku ning tuleviku vahel.)

Traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse. Suhe keelesse. Kodupaiga keel. Suhted teiste rahvustega.

Lõiming infotehnoloogiaga:

(Tänapäevased teabe otsimise ja edastamise võimalused. Internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas. Internet kui ohuallikas. Käitumine suhtlusportaalides. Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad.)